

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

**TÜSİAD
YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ÖMER SABANCI'NIN
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
GİRİŞİMCİLİK KONUŞMASI**

**18 Nisan 2005
Trabzon**

TÜSİAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul : Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 34420 İstanbul - Türkiye
Ankara : İran Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel : 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C. : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin : Mörkisches Ufer, 28 10179 Berlin-Mitte - Germany
Paris : 12, Rue Godot de Mauroy 75009 Paris - France

Tel: (90-212) 249 19 29	Faks: (90-212) 249 13 50	e-mail: tusiad@tusiad.org
Tel: (90-312) 468 10 11	Faks: (90-312) 428 86 76	e-mail: ankoffice@tusiad.org
Tel: (32-2) 736 40 47	Faks: (32-2) 736 39 93	e-mail: bxloffice@tusiad.org
Tel: (1-202) 776 77 70	Faks: (1-202) 776 77 71	e-mail: usoffice@tusiad-us.org
Tel: (49-30) 28 878 6300	Faks: (49-30) 28 878 6399	e-mail: info@tusiad-de.org
Tel: (33-1) 426 516 40	Faks: (33-1) 426 516 99	e-mail: satan@tusiad.org

web: www.tusiad.org

Sayın Rektör, değerli öğretim üyeleri, sayın konuklar,
sevgili öğrenciler, değerli basın mensupları

TÜSİAD adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. Sözlerime başlamadan önce, bu anlamlı etkinlikte, genç girişimci adaylarımıza seslenme fırsatını sundukları için, Karadeniz Teknik Üniversitesi'nin değerli rektörü, sayın İbrahim Özen'in şahsında hepinize teşekkür ediyorum.

Konuşmamda ekonomik büyümenin temel yapı taşlarından biri olan girişimciliğin büyüme ve istihdam ile doğrudan ilişkisine ve Avrupa Birliği'nin Lizbon Stratejisi'nde girişimcilik konusuna yapılan vurguya dikkat çekmek istiyorum.

TÜSİAD'ın çeşitli demografi ve istihdam raporlarında belirtildiği gibi gelecek on yılda, Türkiye'de, geçmişe kıyasla daha fazla kişinin işgücü piyasasına girmesi bekleniyor. Özellikle kadın nüfusumuzun daha geniş bir kesiminin işgücü piyasasına katılacağı, tarım sektöründen gelen işgücünün de artacağı hesaplanıyor. Sosyal güvenlik sisteminin artan açıklarını dengelemek için erken emekliliğin sona erdirilmesinin de işgücü arzını artırıcı bir etken olacağı düşünülüyor.

İşgücü piyasasındaki bu genişleme ancak yeni yatırımlarla emilebilir. Bu yatırımları kim yapacak? Bugün, kısa dönemli nisbi bir iyileşme gözlense de, kamu açıkları öyle boyutlara ulaşmış durumda ki., kamunun istihdam yaratması hemen hemen imkansız. Ya da daha doğru bir deyişle, istihdam açığını kamu sektörü eliyle kapamaya kalkarsak, bu bize ülke olarak altından kalkamayacağımız yeni yükler getirir.

İşsizlik oranının aşağı çekilebilmesi için, yerli ve yabancı özel sektör tarafından, tarım dışı sektörde yılda 550.000'in üzerinde net istihdam sağlanması gerekmektedir. Koşulları ne kadar iyileştirirsek iyileştirelim, bu rakama sadece yabancı sermaye yatırımlarıyla ulaşmamız mümkün değildir. Yatırım ortamının iyileştirilmesi çalışmaları, elbette, yurt içindeki girişimciyi yeni yatırımlara yöneltme amacını da taşımak zorundadır.

Bir ülkede iş sahalarını yaratanlar girişimcilerdir. Bizim gibi işgücüne katılan nüfusu sürekli artan ülkelerde, her geçen gün daha fazla girişimciye ihtiyaç duyulmaktadır. Araştırmalar, girişimcilerin, ekonomik büyümeye olumlu katkıda bulunduğunu, girişimci sayılarını yüksek oranlarda artırabilen ülkelerin işsizlikte de daha büyük oranda düşüşler sağladığını göstermektedir.

Yeni girişimler, piyasadaki rekabet baskısını artırarak, diğer firmaları, etkinliklerini iyileştirmeye ya da yeniliklere yönelmeye zorlar. Girişimciler piyasa ekonomisinin temel unsurudur ve elde ettikleri başarılar topluma zenginlik ve yeni iş olanakları, tüketicilere de tercih çeşitliliği sağlar. Girişimcilik ayrıca kişiye kendi potansiyelini ortaya koyma ve toplumdaki potansiyelleri değerlendirme olanağını verir.

Girişimcilik, sadece Türkiye'nin değil, bütün dünyanın yakından ilgilendiği bir konudur. Bunun en belirgin göstergesi Avrupa Birliği'nin oluşturduğu Lizbon Stratejisi'dir. Avrupa Birliği Lizbon Stratejisi'nin ana eksen, rekabet gücünü artırmak için, araştırma geliştirme ve yenilikçiliği teşvik ederek ve insana yatırım yaparak bilgiye dayalı bir ekonomiye ve topluma geçişi hızlandırmaktır.

Stratejinin önemle üzerinde durduğu alt başlıklardan biri yenilikçi işletmelerin, özellikle de küçük ve orta boy işletmelerin kurulması ve gelişmesi için elverişli bir ortam yaratılmasıdır.

Lizbon Stratejisi'nde işletmelerin rekabet gücünün ve dinamizminin; yatırımların, yeniliğin ve girişimciliğin önünü açan, düzenleyici bir ortamın varlığı ile doğrudan bağlantılı olduğuna dikkat çekilmektedir.

Şimdi bir an için burada duralım ve Avrupa için geçerli olan faktörlerin Türkiye ile ilişkisini gözden geçirelim.

Yeni yatırımlara ihtiyacımız var mı? Var. Yeni girişimcilere ihtiyacımız var mı? Evet, var. Yatırımların, girişimciliğin, yeniliklerin önü açık mı? Hayır, değil.

Nasıl değil?

Her şeyden önce Türkiye'deki vergi sistemi yatırımcı için, girişimci için caydırıcıdır. Ücretler üzerinde çok büyük bir vergi yükü bulunmaktadır. Genel olarak vergi oranları sanayinin rekabet gücünü olumsuz etkileyecek seviyededir. Yüksek vergi oranları ve istihdam üzerindeki vergi yükünün yüksekliği, kayıt dışı ekonomiyi özendirilmektedir. Büyük boyutlara ulaşan kayıt dışı ekonomi, yarattığı haksız rekabetle hem yerli hem de yabancı yatırımcı için caydırıcı etkide bulunmaktadır. Hükümet artık kayıtdışı ekonomi konusunda daha radikal ve cesur uygulamalar ile mücadeleye hız vermelidir. Bununla beraber, ülkemize çok daha fazla yabancı yatırımcının gelmesi için vergi oranlarımızı civarımızdaki ülkelerle rekabet edebilecek seviyelere indirmemiz gerekiyor.

Girişimcinin en önemli ihtiyaçlarından biri olan finansman konusunda ciddi sorunlar mevcuttur. Kullanılabilir kaynakların büyük kısmını verdiği yüksek faizle kamu kesimi çekmektedir. Ekonomide istikrar kalıcı olarak sağlanmadan, vadeler uzayıp faizler iyice düşmeden, küçük ve orta boy işletmelerin kaynak sorununu çözmek zor olacaktır.

Makroekonomik istikrar sağlanırken,

- Kamu kesimi küçültülerek özellikle ekonomi üzerindeki yükün azaltılması,
- Rekabeti ve yeni piyasaların gelişimini engelleyici düzenlemelerin kaldırılması,
- Çalışma hayatını düzenleyen mevzuatın esneklik ilkesine göre reforma tabi tutulması,
- Girişimciliğe hak ettiği önemin verilmesi ve girişimcilik ruhunun teşvik edilmesi,
- Girişimcilerin aldıkları risk ve ödüllerin hükümet politikaları ile yeniden düzenlenmesi,
- Risk sermayesi kurumunun geliştirilmesi,
- Bilimsel gelişmelerin ekonomik faaliyete yansıyabilmesi için gerekli önlemlerin alınması

girişimciliğin önünün açılması için atılabilecek başlıca adımlardır.

Türk sanayinin girişimcilik gücünün artması Avrupa Birliği üyeliğine hazırlanan Türkiye'nin üyelik sonrasında Avrupa Birliği'ne uyumunun kolaylaşması açısından da büyük önem taşımaktadır. Ekonomik performans ölçütü olarak kişi başına düşen gelir düzeyi ve istihdam oranı esas alındığında, Avrupa Birliği ölçülerine yaklaşabilmemiz için gelişmiş ülkelere kıyasla çok daha yenilikçi ve üretken olmamız gerektiği açıktır.

Türkiye'nin yapısal dönüşümünü tamamlaması ile orta ve uzun vadeli yeni bir büyüme stratejisine girmesi, özel sektörün ekonomideki ağırlığının artırılması anlamına gelmektedir. Önümüzdeki dönemde yatırım ve üretim yapacak, istihdam yaratacak olan kesim, yerli ve yabancı özel sektör yatırımcılarıdır. Bunlar arasında, yaratıcı ve yenilikçi bir yaklaşımla, istihdam/teknoloji dengesini iyi kuran küçük ve orta boy işletmeler kritik bir öneme sahiptir.

Bu tür işletmelerin ortaya çıkması girişimciliğin geliştirilmesine ve yatırım ortamının iyileştirilmesine bağlıdır. Yukarıda sıraladığımız yatırımı caydırıcı etkenler ortadan kalkarsa gerek küçük ve orta boy, gerekse büyük boy yatırımlar için elverişli ve önümüzdeki üç yılda ortalama % 5'lik büyüme hedefinin yakalanması için gerekli bir ortam doğacaktır.

Kuşkusuz, bütün bunları akıllı bir strateji çerçevesinde gerçekleştirmeliyiz. Türkiye, hızlı büyümesini, sanayide sektörel öncelikleri, tarımda mevcut dinamikleri ve değişim ihtiyaçlarını dikkate alarak; bölgesel gelişmede denge, gelir dağılımında adalet gibi faktörleri hesaba katarak yönlendirmelidir.

Sevgili Gençler,

Sözlerime son vermeden önce, TÜSİAD'ın gündemindeki bir başka konuya daha dikkat çekmek istiyorum. Ekonomimizde 2004 yılında yaşanan rekor düzeydeki yüzde 9.9'luk büyüme rakamına rağmen Türkiye'nin en önemli sorunu olan işsizliğin yeterli ölçüde azalmaması, yabancı sermaye girişlerinin ve yatırımların gerektiği gibi artmaması, bir yanda yapısal bazı eksiklerimizin devam ettiğini, öte yanda da politikalara yön verecek bir sanayi stratejisinden yoksun olduğumuzu gösteriyor.

TÜSİAD olarak, bu eksikliği gidermek açısından Makro Dinamikler, Sektörel ve Bölgesel Politikalar, Büyümenin Finansmanı ve Kurumsal Yapılanma adları altında, birbirini tamamlayan dört adet araştırma çalışması yürütmekteyiz. Araştırma sonuçlarını haziran ayı sonunda kamuoyu ile paylaşacağız.

Sanayiye dayalı bir refah toplumu ve buna uygun bir siyasal ve sosyal gelişme çizgisi yaratmak istiyorsak, çok yönlü düşünmek, başımızı kaldırıp ileriye bakarak, yapımıza ve hedeflerimize uygun bir gelişme stratejisi belirlemeliyiz. Girişimciliğin özendirilmesi bu stratejinin merkezinde yer alması gereken konulardan biridir.

Beni dinleme sabrını gösterdiğiniz için teşekkür ediyorum.